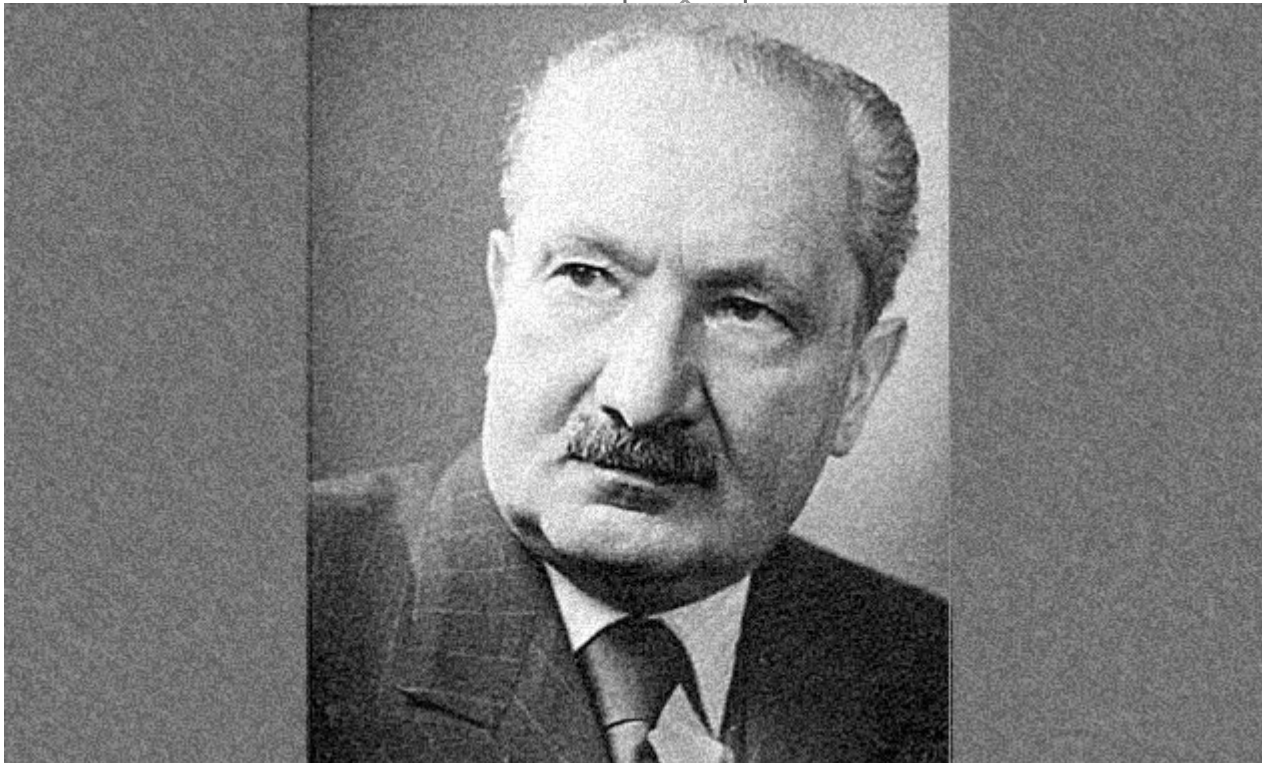

Από τον Πλάτωνα στον Heidegger: η «χειροπιαστή» οντολογική έρευνα (Γεώργιος Πατιός, Δρ. Φιλοσοφίας)

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Heidegger, σε μια σειρά διαλέξεων που έκανε στο χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1924-1925, στο Πανεπιστήμιο του Μάλμπουργκ, εξέτασε διεξοδικά τον διάλογο του Πλάτωνα *Σοφιστής*. Η επίδραση αυτού του πλατωνικού διαλόγου στη συνολική φιλοσοφική έρευνα του Heidegger φαίνεται από τη προμετωπίδα που έχει βάλει στο βιβλίο του *Είναι και Χρόνος*, η οποία είναι ένα απόσπασμα από τον συγκεκριμένο πλατωνικό διάλογο.[17]

Σε αυτές τις διαλέξεις, ο Heidegger επισημαίνει πως η πραγματική ύπαρξη του φιλοσόφου προϋποθέτει μία συνολική, (θεματική), πάνω στο είναι, ή οποία οφείλει να είναι ταυτόχρονα και μία έρευνα πάνω στην ύπαρξη των μη-όντων.[18] Εδώ παρατηρούμε μία κρίσιμη στροφή του ευρωπαϊκού τουλάχιστον φιλοσοφικού στοχασμού, το 'μη ον' βγαίνει θαρρετά στο φιλοσοφικό προσκήνιο. Η φιλοσοφική έρευνα του Heidegger επηρέασε με πολλούς τρόπους την εξέλιξη της φιλοσοφίας

κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα και σίγουρα έθεσε το πρόβλημα της 'ύπαρξης' του ανθρώπου, ως ένα ιδιαίτερο (το πλέον κρίσιμο μάλιστα), οντολογικό πρόβλημα.

Η αναφορά μας στον Heidegger γίνεται για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι ιστορικής φύσεως • ήταν η φιλοσοφία του Heidegger που έδωσε τα εννοιακά εργαλεία στον Sartre για να δημιουργήσει τη δική του φιλοσοφία και, όπως θα δούμε σε λίγο, ίσως ο Sartre να έχει να μας προσφέρει μία διαφορετική προσέγγιση στο 'μηδέν' και το 'μη ον'.

Ο δεύτερος είναι καθαρά φιλοσοφικός. Ο Heidegger ισχυρίζεται πως θα πρέπει ολόκληρη η οντολογική μας έρευνα να αλλάξει κατεύθυνση και να προσπαθήσει να καταστεί πιο 'γήινη', πιο 'χειροπιαστή', χωρίς τις ασάφειες και τις θεωρητικές γενικότητες της συνηθισμένης οντολογικής έρευνας της φιλοσοφίας. Και κρίνει πως θα πρέπει να αρχίσουμε από το βασικότερο οντολογικό πρόβλημα, το οποίο δεν μπορεί απλά να ρωτάει για το 'όντως ον', αλλά θα πρέπει ταυτόχρονα να ενδιαφέρεται και να ερευνά και για τη φύση και την οντολογική υπόσταση των 'μη όντων'.

Εδώ υπάρχουν τα σπάργανα για μία οντολογική προσέγγιση, η οποία θα θέτει στην καρδιά των προβληματισμών της το 'μη ον'. Ξαφνικά, το 'μη ον' αντί να δημιουργεί μόνο αμηχανία, προβληματισμό, παράδοξα και αδιέξοδα, καθίσταται η κινητήρια φιλοσοφική μας δύναμη και αναπτύσσει μία θετική δυναμική. Με άλλα λόγια: το 'μη ον' στον Heidegger, αντί για το παράλογο, γεννάει κάθε γόνιμη και θετικά προσανατολισμένη έρευνα περί του ίδιου του όντος.

17 M. Heidegger, Plato's Sophist, transl. by R. Rojcewicz and Andre Schuwer (Bloomington and Indiana: Indiana University Press, 2003). Η αναφορά του Heidegger στον Σοφιστή μόνο τυχαία δεν είναι στην αρχή της έρευνάς του στο Είναι και Χρόνος. Όλα ξεκινούν, για τον Heidegger, με το να θέσουμε την ερώτηση για το 'Είναι'. Ήδη η τρίτη κιόλας παράγραφος του πρώτου κεφαλαίου έχει τίτλο: 'Η οντολογική προτεραιότητα του ερωτήματος για το «είναι».

18 Heidegger, (2003), σελ. 133.

[συνεχίζεται]

Πηγή: Διεθνές Φιλοσοφικό Forum [«Ανάδρασις»](#), Γεώργιος Πατιός, Δρ. Φιλοσοφίας, «ΤΟ ΜΗΔΕΝ ΚΑΙ Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΕΨΗ - ΤΟ 'ΜΗ ΟΝ' ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ»

Διαβάστε το προηγούμενο μέρος του άρθρου [εδώ](#)